

16/12/2014

Srbija: Zakon o zapošljavanju stranaca

—

Radno pravo

Publisher: Bojovic & Partners

Novi Zakon o zapošljavanju stranaca je stupio na snagu 4. decembra 2014. godine, osim pojedinih odredaba kojima se reguliše zapošljavanje državljana u EU, a koje će se primenjivati od dana stupanja Srbije u članstvo EU.

Za razliku od do sada važećeg rešenja, stranci na osnovu dozvole za rad mogu ne samo da se zapošljavaju, već i da se samozapošljavaju u Srbiji. Zakon predviđa postojanje dve vrste dozvola za rad, i to (i) ličnu radnu dozvolu i (ii) radnu dozvolu. Za isti vremenski period se može izdati samo jedna od te dve dozvole.

Lična radna dozvola se izdaje na lični zahtev stranca i omogućava strancu da se slobodno zaposli, samozaposli i da ostvaruje prava za slučaj nezaposlenosti. Ona se izdaje strancima koji imaju odobrenje za stalno nastanjenje, izbeglicama i posebnim kategorijama stranaca. Takođe, lična radna dozvola se pod utvrđenim uslovima izdaje i radi spajanja porodice.

Radna dozvola se izdaje na zahtev poslodavca (izuzev radne dozvole za samozapošljavanje) i razlikuju se tri vrste ove dozvole: (i) radna dozvola za zapošljavanje, (ii) radna dozvola za samozapošljavanje i (iii) radna dozvola za posebne slučajeve. Predviđeno je da stranac može da obavlja samo one poslove za koje je dobio radnu dozvolu. Sve navedene dozvole imaju specifične zahteve u pogledu potrebne dokumentacije i uslova koji se moraju ispuniti za njihovo izdavanje.

Zajednička karakteristika za sve vrste radnih dozvola ogleda se u tome da je potrebno da stranac ima odobren privremeni boravak u Srbiji i da se radna dozvola izdaje na period trajanja privremenog boravka, ali najduže na godinu dana.

Zakon utvrđuje određena ograničenja u pogledu izdavanja radne dozvole, predviđajući da će radna dozvola za zapošljavanje biti odobrena poslodavcu samo pod uslovom da taj poslodavac pre podnošenja zahteva nije otpustao zaposlene usled tehnološkog viška na radnom mestu za koje se traži radna dozvola za zapošljavanje, da mesec dana pre podnošenja zahteva za radnu dozvolu nije pronašao državljanina Republike Srbije, lice koje ima slobodan pristup tržištu rada ili stranca sa ličnom radnom dozvolom odgovarajućih kvalifikacija, i slično.

Radna dozvola za posebne slučajeve zapošljavanja se izdaje za: (i) upućena lica (na osnovu ugovora između stranog poslodavca i privrednog društva u Srbiji), (ii) nezavisne profesionalce (koji poseduju odgovarajuće visoko obrazovanje i/ili tehničke kvalifikacije i radno iskustvo u struci) i (iii) za kretanje u okviru privrednog društva (kretanje menadžerskog osoblja, a izuzetno i pripravnika iz privrednog društva u inostranstvu u zavisno privredno društvo ili ogranak u Srbiji).

Ograničavanje zapošljavanja stranaca je uređeno u skladu sa pravilima EU, i to tako što je putem sistema kvota predviđena mogućnost ograničavanja broja stranaca kojima se izdaju dozvole za rad. Ovakvo ograničavanje se ne primenjuje na sve strance (npr. na strance koji rade na osnovu radne dozvole za kretanje u okviru privrednog društva).